

MINISTARSTVO PROSVJETE I KULTURE

Na osnovi članka 28. stavka 2. i članka 29. stavka 3. Zakona o osnovnom školstvu ("Narodne novine", broj 59/1990) ministar prosvjete i kulture donio je

PRAVILNIK

o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju darovitih učenika

Članak 1.

Ovim pravilnikom uređuje se način uočavanja, školovanja, poticanja i praćenja darovitih učenika te uvjeti i postupak pod kojima učenik može završiti osnovnu školu u kraćem vremenu od propisanog.

I. OPĆE ODREDBE

Članak 2.

Darovitost je sklop osobina koje učeniku omogućavaju trajno postignuće natprosječnih rezultata u jednom ili više područja ljudske djelatnosti, a uvjetovano je visokim stupnjem razvijenosti pojedinih sposobnosti, osobnom motivacijom i izvanjskim poticanjem.

Darovitost je spoj triju osnovnih skupina, osobina: natprosječnih općih ili specifičnih sposobnosti, motivacije i visokog stupnja kreativnosti.

Prema sposobnostima područja darovitosti su:

1. opće intelektualne sposobnosti
2. stvaralačke (kreativne) sposobnosti
3. sposobnosti za pojedina nastavna i znanstvena područja
4. socijalne i rukovodne sposobnosti
5. sposobnosti za pojedina umjetnička područja
6. psihomotorne sposobnosti.

II. UOČAVANJE I UTVRĐIVANJE DAROVITIH UČENIKA

Članak 3.

Uočavanje i utvrđivanje darovitih učenika stručan je i kontinuiran proces koji obuhvaća sve učenike na svim dobnim razinama cjelokupnog odgojno-obrazovnog razvoja.

Članak 4.

Uočavanje i procjenjivanje osobina darovitih učenika ostvaruju učitelji i stručni suradnici osnovne škole. Škola će se koristiti podacima i mišljenjima roditelja, odgajatelja u dječjim vrtićima i drugih stručnjaka - realizatora programa u koje je učenik uključen izvan škole.

Na osnovi uočavanja i procjenjivanja osobina darovitih učenika, stručni tim utvrđuje kod učenika darovitost za pojedino područje iz članka 2. stavka 3. ovoga pravilnika.

Stručni tim iz stavka 2. ovoga članka osniva učiteljsko vijeće, a formira se prema potrebi od učitelja razredne i predmetne nastave, psihologa, pedagoga i drugih stručnjaka.

Zavod za školstvo izradit će stručne upute i instrumentarij za utvrđivanje darovitih učenika (skale procjena za učitelje, upitnike za roditelje, sociometrijske tehnike, različite tipove psihometrijski valjanih testova itd.).

III. POTICANJE DAROVITIH UČENIKA

Članak 5.

U cilju razvoja darovitih učenika osnovna će škola omogućiti:

1. rad po programima različite težine i složenosti za sve učenike
2. izborne programe
3. grupni i individualni rad
4. rad s mentorom
5. raniji upis
6. akceleraciju ili završavanje osnovnog obrazovanja u kraćem vremenu od propisanog
7. izvannastavne i izvanškolske aktivnosti
8. kontakte sa stručnjacima iz područja interesa
9. pristup izvorima specifičnog znanja.

Članak 6.

Učenici utvrđeni kao daroviti svladavaju redovni ili diferencirani nastavni program u razrednom odjelu, u posebnoj odgojno-obrazovnoj grupi i individualno.

Diferencirani program iz stavka 1. ovoga članka obogaćen je sadržajima i metodama rada značajnim za razvoj darovitosti i napredovanje učenika.

U odgojno-obrazovnoj grupi iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju se dijelovi nastavnog programa za koje učenici imaju sposobnost i pokazuju interes. Odgojno-obrazovnu grupu čine učenici podjednake obrazovne razine.

Za učenika koji pokazuje izrazite sposobnosti za pojedino područje škola organizira individualni rad i osigurava mu mentora.

U odgojno-obrazovnoj grupi iz stavka 1. ovoga članka može biti najviše 5 učenika.

Rad u odgojno-obrazovnoj grupi i individualni rad ostvaruje se u redovnoj nastavi s tjednim opterećenjem učenika prema članku 39. Zakona o osnovnom školstvu.

Općinski organ uprave nadležan za poslove školstva, odnosno organ uprave nadležan za poslove školstva grada Zagreba, utvrdit će kriterije za formiranje posebnih razrednih odjela koje čine daroviti učenici iz više škola.

Članak 7.

Diferencirane programe iz svih nastavnih predmeta i područja i programe izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti izrađuje škola na osnovi okvirnog programa za darovite učenike koji donosi Ministarstvo prosvjete i kulture.

IV. AKCELERACIJA ILI ZAVRŠAVANJE OSNOVNE ŠKOLE U KRAĆEM VREMENU OD PROPISANOG

Članak 8.

Učenici osnovne škole mogu u jednoj školskoj godini završiti dva razreda.

Učenik od I. do III. razreda osnovne škole može završiti dva razreda u jednoj školskoj godini ako se na osnovi objektivnog ispitivanja čitanja s razumijevanjem, pismenosti i matematičkog znanja i znanja iz drugih nastavnih predmeta utvrdi da je razina njegova znanja viša ili jednaka učenicima u godinu dana starijem razredu.

Učenik od IV. do VIII. razreda može u jednoj godini završiti dva razreda polaganjem razrednog ispita.

Razredni ispit iz stavka 3. ovoga članka učenik ne polaže iz nastavnog predmeta u kome je unutar diferenciranog programa svladao sadržaje programa razreda u koji akcelerira.

Učiteljsko vijeće donosi odluku iz stavka 4. ovoga članka na osnovi uvida u dokumentaciju o poticanju i praćenju darovitog učenika.

Članak 9.

Odluku o završavanju osnovne škole u kraćem vremenu od propisanog iz stavka 2. i 3. članka 8. ovoga pravilnika donosi učiteljsko vijeće na zahtjev učenika, roditelja odnosno staratelja, ili razrednog učitelja nakon pribavljenog mišljenja komisije.

Komisiju iz stavka 1. ovoga članka osniva učiteljsko vijeće i čine je pedagog, psiholog i razredni učitelj, a po potrebi i liječnik. Komisija utvrđuje zdravstvenu, psihološku i pedagošku opravdanost zahtjeva.

Članak 10.

Odluku o završavanju osnovne škola u kraćem vremenu od propisanog donosi učiteljsko vijeće uz pristanak i, u pravilu, prisustvo roditelja odnosno staratelja.

Učiteljsko vijeće dužno je donijeti odluku o završavanju osnovne škole u kraćem vremenu od propisanog u roku mjesec dana od dana podnošenja zahtjeva.

Škola je dužna pismeno izvijestiti učenika i roditelja odnosno staratelja o odluci učiteljskog vijeća.

V. PRAĆENJE DAROVITIH UČENIKA

Članak 11.

Škola je dužna voditi evidenciju i dokumentaciju o darovitim učenicima i učenicima koji su završili osnovnu školu u kraćem vremenu od propisanog.

Općinski organ uprave nadležan za poslove školstva, odnosno organ uprave nadležan za poslove školstva grada Zagreba, vodi evidenciju darovitih učenika.

Elemente praćenja, sadržaj dokumentacije i način vođenja evidencije iz stavka 1. i 2. ovoga članka izradit će Zavod za školstvo.

Podaci o svladavanju programa za darovite učenike i podaci o završavanju osnovne škole u kraćem vremenu od propisanog unose se u javne isprave iz članka 93. Zakona o osnovnom školstvu.

Članak 12.

Temeljem članka 19. stavka 2. Zakona o osnovnom školstvu osnovna škola treba službama profesionalne orijentacije omogućiti uvid u dokumentaciju iz članka 11. stavka 1. ovoga pravilnika.

Osnovna škole dokumentaciju iz članka 11. stavka 1. ovoga pravilnika proslijediti srednjoj školi u kojoj učenik nastavlja obrazovanje.

Članak 13.

Na dan stupanja na snagu ovoga pravilnika prestaje važiti Pravilnik o uvjetima i postupku za završavanje osnovnog obrazovanja u kraćem vremenu od propisanog ("Narodne novine", broj 17/1983).

Članak 14.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmoga dana nakon objave u "Narodnim novinama".

Klasa: 602-02/91-01-28

Urbroj: 532-02-4/1-01-06

Zagreb, 10. svibnja 1991.

Ministar prosvjete i kulture

prof. dr. Vlatko Pavletić, v. r.